

FILIPAI

¹ E Pol. Aqo Timoti wo Kristus Yesus aqa wau tamo unum. Aqo aiyel na anjam endi neñgreñyonum. Neñgreñyosim niñgi Kristus Yesus aqa segi tamo uñgasari Filipai qureq di unub qaji nuñgoq qariñyonum. Nuñgo Kristen gate nangi ti nuñgo wau tamo nañgi qa ti dego anjam endi qariñyonum.

² Gago Abu Qotei wo Tamo Koba Yesus Kristus wo nañgi aiyel niñgi qa are boleinjrimqa niñgi lawo na soqniy.

Pol a Filipai Kristen nañgi qa Qotei pailyeqnu

³ E bati gaigai niñgi qa are qaloqnsim deqa e ijo Qotei biñyeqnum.

⁴ Osim gaigai arebolebole na niñgi kalil qa pailyeqnum.

⁵ Niñgi nami iga betergosib Yesus aqa anjam bole mare mare laqneb. Agi bini niñgi degyeqnub. Deqa e niñgi qa tulaj areboleboleibeqnu.

⁶ E endegsi qalieonum, Qotei a nuñgo are miliq di wau boledamu yeqnu. A nami wau di utru atej. Ariya bini a wau di yeqnu dena gilsim gilsim mondonj Kristus Yesus olo bqajqa batiamqa a na wau di kobotqas.

⁷ Niñgi ijo are miliq di unub deqa e kere niñgi qa are qaleqnum. E tonto talq endi sqai kiyo e walwelosiy Yesus aqa anjam bole singilatoqnsiy mare mare laqnqai kiyo di uñgum. Qotei a e qa are boleiyosiq wau ebej deqa niñgi kalil e beterbosib e ti koba na Qotei aqa wau ojeqnum.

8 Kristus Yesus a na iga tulañ qalaqalaigeqnu. Aqa kumbra dena ijo are tigeltebjeq deqa e ningi kalil olo nunjwajqa are koba unu. Di Qotei a segi qalie.

9 E bati gaigai ningi qa endegsi Qotei pailyeqnum, “O Abu, ni na Filipai Kristen nañgi aqaryainjrimqa nañgi qalaqalaiyo kumbra nañgo are miliqiq di tulanj singilatosib dauryqab. Osib powo koba ti areqalo bole ti sqab.”

10 O ijo was, ningi kumbra kalil geregere tenemtosib kumbra bole segi yoqniy. Niñgi degyqab di mondonj Kristus a olo bosim tamo uñgasari nañgi peginjrqa batiamqa niñgi une saiqoji sqab.

11 Kumbra bole kalil Yesus Kristus a segi na babteqnu qaji di nunjgoq di tulanj kobaoqnimqa Qotei aqa ñam goge oqoqnqas. Utru deqa e ningi qa Qotei pailyeqnum.

Pol a tonto talq di unu

12 O ijo was, ningi endegsib qalieoiy, jeu tamo nañgi na e tonto talq endi waibeb unum. Ariya nañgi Yesus aqa anjam bole getentosai. Anjam bole di olo tulanj singilaeqnu.

13 Tamo kalil nañgi qalie, e Kristus Yesus aqa wau ojoqnem deqa jeu tamo nañgi na e tonto talq endi waibeb unum. Tonto tal taqato tamo nañgi dego qalie.

14 E tonto talq endi unum deqa Kristen was gargekoba nañgi Tamo Koba a qa nañgo areqalo singilatoqnsib aqa anjam palontqajqa ulao-siaeqnub.

15-17 Bole, tamo qudei na ijo ñam tentib aguq aiqajqa deqa are qaloqnsib naŋgo are uge na Kris-tus aqa anjam mare mare laqnub. Naŋgi naŋgo segi ñam soqtqajqa are qaloqnsib Kristus aqa an-jam mare mare laqnub. Naŋgi tamo aqaryainjrqa-jqa deqa are qalosaieqnub. E tonto talq endi so-qnit naŋgi ijo are ugetetbqajqa deqa are qaloqnsib Kristus aqa anjam mare mare laqnub. Ariya tamo qudei naŋgi are bole na Kristus aqa anjam mare mare laqnub. Tamo di naŋgi qalie, e Yesus aqa anjam bole singilatqajqa waueqnamqa jeu tamo naŋgi na e tonto talq endi waibeb unum. Deqa naŋgi e tulan qalaqalaiboqnsib Kristus aqa anjam mare mare laqnub.

18 Deqa uŋgum. Tamo naŋgi are bole na Kristus aqa anjam mare mare laqnub kiyo tamo naŋgi are uge na Kristus aqa anjam mare mare laqnub kiyo di kere. Naŋgi kalil koba na Kristus aqa anjam mare mare laqnub deqa e tulan arebole-boleibeqnu.

*Pol a are qalej, “E mandamq endi sosiy
Filipai Kristen naŋgi aqaryainjroqnqai”*

19 Deqa ijo was, e tulan areboleboleibim sqai. Di kiyaqa? E qaleonum, Qotei a nunjo pailyo na ti Yesus Kristus aqa Mondor na ti e aqaryaibosim tonto talq endena oqeq atim e bole sqai.

20 Deqa ijo are koba endegsiunu. Wau kalil Qotei na ebej qaji di e geregere ojoqnqai. Yim deqa e jemaibqasai. Bini bati endeqa ti bunuq qa ti e singila na tigeloqnsiy ijo jejamu Kristus torei yekritosiy aqa ñam soqtoqnqai. Agi e kumbra degyeqnum. Deqa e moiqai kiyo e sqai kiyo di

unjum. E ijo kumbra kalil qa Kristus aqa ñam soqtoqnqai.

²¹ Ijo are koba endegsi unu. E sqai di e Kristus ombla sqai. Ariya e moiqai di e olo inđi tulan boledamu oqai.

²² E mandamq endi sosiyqa e tamo unjgasari gargekoba nađgi aqaryainjroqnqai. E gam kiye dauryqai di e qaliesai.

²³ E areqalo aiyeltejunum. Ijo areqalo bei agiende. E lań qureq oqsiy Kristus ombla sqai. E degyqai di tulan bolequja.

²⁴ Ariya e mandamq endi sosiy ningi aqaryaingoqnqai di dego bolequja.

²⁵ Deqa e are qalonum, e mandamq endi sqai. E qalieonum, e urur moiqasai. E mati sosiy ningi koba na Yesus aqa wau ojoqnqai. Yim wau dena ningi Yesus qa nuŋgo areqalo geregere singilatoqnsib areboleboleinđim sqab.

²⁶ Deqa ijo was ningi quiy. E olo nuŋgoq bosiy ningitqa bati deqa ningi e qa tulan areboleboleinđim Kristus Yesus aqa ñam soqtoqnsib sqab.

Niđgi Kristus aqa ñam qa jaqatiň oqnqab

²⁷ Ijo anjam kobaquja bei agiende. Niđgi Kristus aqa anjam bole geregere dauryoqniy. Niđgi degyqab di e anjam endegsi quqwai, “Bole, Filipai Kristen nađgi are qujaitoqnsib waukobaeqnub. Di kiyaqa? Tamo unjgasari nađgi Yesus aqa anjam bole nađgo areqaloq di singilatqajqa deqa.” O ijo was, e olo nuŋgoq bosiy nuŋgwai kiyo e tonto talq endi sqai kiyo di unjum.

²⁸ E qalieqai, niđgi nuŋgo jeu tamo nađgi qa ulaosaieqnub. Nuŋgo kumbra dena jeu tamo

naŋgo are qametnjreqnaqa naŋgi endegsi poinjre-
qnu, “Bole, iga padalqom.” Ariya ijo was, ningi
padalqasai. Qotei na ningi elenjam ningi so bole
gaigai sqab.

²⁹ Niŋgi quiy. Qotei na ningi giltŋgej. Di kiyaqa?
Niŋgi Kristus qa nunŋo areqalo singilatqajqa deqa.
Deqa segi sai. Niŋgi aqa ñam qa jaqatiŋ oqajqa
deqa ti ningi giltŋgej.

³⁰ Nami e jeu tamo naŋgi ti Qotei aqa anjam na
qoteqnam niŋgi e nuboqneb. Agi bini e jeu tamo
naŋgi ti qoteqnam niŋgi deqa queqnub. Niŋgi dego
e beterbosib jeu tamo naŋgi ti qoteqnum. Dena
niŋgi jaqatiŋ eqnub.

2

*Niŋgi kalil are qujaitosib qalaqlaiyo kumbra
dauryiŋ*

¹ O ijo was, Kristus a gaigai nunŋo are
singilatetŋgoqnsiqa niŋgi qalaqlaingoqnsiqa nunŋo
are latetŋgeqnu. Qotei aqa Mondor a nunŋoq di
beterejunu. Niŋgi nunŋo Kristen was naŋgi qa are
boleŋgeqnaqa naŋgi qa duleqnub.

² E deqa ningi qa areboleboleibeqnu. Ariya
niŋgi olo kumbra qudei dego yoqnibqa dena e
tulan areboleboleiboqnqas. Kumbra agiende.
Niŋgi kalil are qujaitosib qalaqlaiyo kumbra
dauryosib soqniy. Sosib niŋgi areqalo qujai na
Qotei aqa wau yoqniy.

³ Niŋgi nunŋo segi jejamu qa are qalaib. Niŋgi
nunŋo segi ñam soqtoqnaib. Niŋgi nunŋo segi ñam
aguq atoqnsib olo nunŋo Kristen was naŋgo ñam
soqtetnjroqniy.

⁴ Niñgi nuñgo segi ingi ingi qa are qaloqnsib gereiyoqnaib. Niñgi nuñgo Kristen was nañgi qa are qaloqnsib nañgo inđgi inđgi dego gereiyetnjroqniy.

*Yesus a aqa segi ñam aguq atej deqa
Qotei na a olo ñam kobaquja yej*

⁵ Niñgi Kristus Yesus aqa areqalo ojsib dauryoqniy.

⁶ Yesus a segi Qotei sosiqa ariya a deqa are qalosaioqnej.

⁷ A aqa ñam kobaquja di ojqa uratosiqa a tamo bulyosiqa a kañgal tamo lañaj bul soqnej.

⁸ Deqa tamo kalil nañgi a unoqneb di a mandam tamo soqnej. Sosiqa aqa segi ñam aguq atsiqa Qotei aqa anjam dauryosiq moiyej. Od, a ñamburbasq di moiyej.

⁹ Onaqa Qotei na a lañ qureq osi oqsiqa ñam kobaquja yej. Deqa bini aqa ñam dena ñam kalil tulan buñnjrejunu.

¹⁰ Qotei na ñam di Yesus yej deqa mondoñ lañ angro kalil nañgi ti tamo kalil nañgi ti Yesus aqa areq di singa pulutqab. Od, inđgi inđgi kalil lañ ti mandam ti mandam sorgom ti dia unub qaji nañgi Yesus aqa areq di singa pulutqab.

¹¹ Osib nañgo medabu qujaitoqnsib maroqnqab, “Yesus Kristus a segi Tamo Koba.” Yim kumbra dena Abu Qotei aqa ñam tulan goge oqoqnqas.

Niñgi suwañ qa kumbra tamo uñgasari nañgi osornjroqniy

¹² O ijo was bole, e qalieonum, niñgi gaigai ijo anjam dauryeqnub. Ariya niñgi olo singila na dauryoqniy. E niñgi koba na sqai bati deqa segi

sai. Bini e isaq endi soqnit niŋgi ijo anjam dauryqa urataib. Niŋgi ijo anjam olo siŋgila na dauryoqniy. Qotei a niŋgi padalo sawaq na elenjej deqa niŋgi ulaoqnsib laŋ qureq oqwaqqa singlaoqniy.

¹³ E qalieonum, Qotei a nungo are miliqiŋ di waueqnu deqa niŋgi kumbra a tulan areareteqnu qaji di yeqnub. Niŋgi kumbra di yqajqa are koba sonaqa agi yeqnub.

¹⁴ Ariya niŋgi ŋirinjoqnsib anjam na qotoqnaib. Kumbra kalil niŋgi yeqnub qaji di niŋgi lawo na yoqniy.

¹⁵⁻¹⁶ Niŋgi degyqab di niŋgi Qotei aqa aŋgro tinqin une saiqoji sqab. Sosib niŋgi ŋambile gaigai sqajqa anjam ojoqnsib mandam qaji tamo ungasari naŋgo ambleq di laqnsib suwan qa kumbra naŋgi osornjroqnnqab. Tamo ungasari naŋgi di kumbra bole dauryqa uratoqnsib kumbra uge uge yeqnub. Deqa mondoŋ Kristus a olo bosim naŋgo une deqa naŋgi peginjrqas. Yim bati deqa e nungo kumbra bole kalil qa tulan areboleboleibqas. Areboleboleibim qaliekai, wau kalil e nungo ambleq di yoqnem qaji di e laŋa yosaioqnem.

¹⁷ O ijo was, nungo areqalo Yesus qa siŋgilateqnuq qaji di Qotei atraiyo ingi bul. Jeu tamo naŋgi na e lubib moiqai kiyo? Moisiy nungo areqalo de ti ijo leŋ wain bul aiqas qaji de ti tutosiy Qotei atraiyobulqai. E moiqai di unŋum. Bini e niŋgi ti koba na areboleboleigwas.

¹⁸ Niŋgi dego e ti koba na areboleboleigwas.

*Pol na Timoti qarinyim a Filipai Kristen naŋgoq
gilqa marej*

19 Tamo Koba Yesus na e odbimqa sokiñala e Timoti qarinyit a nun̄goq gilqas. Gilsim olo pulu- osim ijoq bosim nun̄go kumbra kalil qa e saibqas. Yim e quſiy are singilatqai.

20 Timoti a gaigai nīngi qa are qaloqnsiq deqa a na nīngi aqaryain̄gwajqa gam ɻameqnu. Tamo deqaji bei endi sosai. Aqo Timoti wo segi nīngi qa are qaleqnum.

21 Tamo kalil nañgi nañgo segi jejamu qa are koba qaleqnub. Nañgi Yesus Kristus aqa wau qa are qalosaieqnub.

22 Timoti aqa kumbra tulan̄ boledamu di nīngi qalie. A na e wauetboqnsiqa Yesus aqa anjam bole mare mare laqnu. An̄gro nañgi na nañgo abu nañgi wauetnjreqnub dego kere Timoti na e wauetbeqnu.

23 Deqa e kiñala tariñosiy kumbra kiye jeu tamo nañgi na e ebqab di qalieosiy Timoti qarinyit a nun̄goq boqujatosim sain̄gwas.

24 E endegsi qalieonum, Tamo Koba a na e gam waqtetbimqa sokiñala e segi dego nun̄goq bosiy nuñgawai.

Pol a Epafroditus qarinyqa marej

25 E endegsi are qalonum, e Epafroditus dego qarinyit a nun̄goq gilqas. A gago Kristen was bole. A e ombla wau qujai. Aqo ombla qatqarosim jeu tamo nañgi ti qoteqnum. Niñgi nami a qarinyonab ijoq bosiqqa aqaryaboqnej.

26 Bini a niñgi nun̄gwajqa are koba unu. A qalie, a qure endia maiyonaqa niñgi deqa quſibqa a qa are gulbein̄gej.

27 A makobaiyonaq moiqa jojomonaqa Qotei na a boletosiqa a qa dulej. A qa segi dulosai. Qotei a e qa dego dulej. Di kiyaqa? E are tulan̄ gulbekobaibaim deqa.

28 Deqa ijo was, e arebolebole na Epafroditus olo qarinjyonum nunqoq gilqo. Di kiyaqa? Ningi a unsib tulan̄ arebolebolein̄gwaq deqa. Yim e olo ningi qa are koba qalqasai.

29 Deqa Epafroditus a nunqoq bamqa ningi a qa tulan̄ arebolebolein̄gim Tamo Koba aqa ñam na gereyoqniy. Ningi na tamo bole deqaji kalil nañgo ñam gaigai soqtetnjroqniy.

30 Epafroditus a aqa segi jejamu bole sqajqa deqa are qalosaieqnu. A Kristus aqa wau ojoqnsiq deqa a moiqa jojomej. Bati deqa ningi na e aqaryaibqa kerasai deqa niñgi Epafroditus qarinjyonab ijoq bosiq a kamba e aqaryaiboqnej.

3

Tamo a Kristus qa aqa areqalo siñgilatqas di a tamo bole sqas

1 Ariya ijo was kalil, e ijo anjam getentqai. E anjam qujai bei unu. Anjam agiende. Ningi Tamo Koba a qa tulan̄ arebolebolein̄gim soqniy. E anjam di olo neñgreñyqa asgibosaieqnu. E are qalonum, anjam dena niñgi aqaryain̄gwas.

2 Niñgi geregere ñam atoqniy. Tamo qudei nañgi bauñ juwan̄ bul sosib kumbra uge uge yeqnum. Tamo deqaji nañgi muluñ aiqajqa tulan̄ siñgilaeqnub. Nañgo muluñ di bolesai. Di gisan̄ muluñ.

³ Ariya iga tamo deqaji sai. Iga muluŋ bole aiyo qaji. Iga Qotei aqa Mondor aqa siŋgila na Qotei qa louoqnsimqa Kristus Yesus aqa ñam soqteqnum. Iga qalie, jejamu qa kumbra na iga aqaryaigwa keresai bole sai.

⁴ E nami jejamu qa kumbra dauryqajqa tulanŋ singilaoqnem. Tamo qudei naŋgi mareqnub, “Gago jejamu qa kumbra na iga aqaryaigwa kere.” O ijo was, e tamo naŋgi di tulanŋ buŋnjrejunum.

⁵ Ijo jejamu qa kumbra agiende. E ñambabonamqa batı 8 onaqa ijo ai abu naŋgi na e osib muluŋ waibeb. E Israel tamo. Ijo moma utru Benjamin. E Hibru anjam qalie bole. E dal anjam siŋgila na dauryoqnem. Od, e Farisi naŋgo kumbra na dal anjam dauryoqnem.

⁶ E Qotei aqa wau ojqajqa tulanŋ siŋgilaoqnem deqa e na Kristen naŋgi ugeugeinjroqnem. E dal anjam kalil dauryekritem deqa tamo kalil naŋgi na e nuboqnsib ijo une bei babbtosaiqneb.

⁷ Deqa e are qaloqnem, “Ijo jejamu qa kumbra dena tamo kalil naŋgo kumbra tulanŋ buŋyeqnu.” E degsi are qalsimqa ariya bunuqna e are bulyosim ijo jejamu qa kumbra kalil unem di kumbra bolesai. Degsi unsimqa e kumbra di uratosim olo Kristus aqa gam dauryoqnem.

⁸ Di segi sai. E mandam qa kumbra kalil dego uratekritem. Di kiyaqa? E Kristus segi ojqajqa deqa. E ijo Tamo Koba Kristus Yesus qa bole qalieem. Kristus qa qaliegajqa kumbra di tulanŋ bolequja e degsi unem. E poibej, mandam qa kumbra kalil di qalam jiri bul. Deqa bini e Kristus segi ojqajqa are koba unu.

⁹ E a segi beteryejunum. E dal anjam dauryqai

gam dena e Qotei aqa ɣamgalaq di tamo bole sqa keresai. Deqa e gam bei na tamo bole une saiqoji unum. Gam agiende. E Kristus qa ijo areqalo singilateqnum. Od, iga Kristus qa gago areqalo singilatqom gam dena qujai Qotei na iga mergwas, "Ninji ijo ɣamgalaq di tamo bole une saiqoji unub."

¹⁰ Deqa e Kristus qa qalieqajqa are koba unu. A subq na tigelosiq singila kobaqua ej. E singila deqa qalieqajqa are koba unu. A jaqatinj osiq moiyej. Deqa e a beteryosiy a ombla jaqatinj osiy moiyobulqajqa are koba unu.

¹¹ E qalieonum, mondonj e olo subq na tigelqai.

Pol a Yesus aqa kumbra dauryqajqa singila na waueqnu

¹² E Kristus Yesus aqa kumbra di torei dauerkyekritosai unum. E gaigai kumbra di ojqajqa singila na waueqnum. Nami Yesus na e ojsiqa aqa segiq di atej deqa bini e kamba aqa kumbra ojqajqa singila na waueqnum.

¹³ O ijo was kalil, e Yesus aqa kumbra di torei ojekritosai unum. Ijo areqalo qujai agi mernjgawai. Jejamu qa kumbra kalil e nami dauryoqnem qaji di e uratekritosiy awai bole Qotei na mondonj ebqas qaji di oqajqa singila na waueqnum.

¹⁴ Tamo naŋgi gurguroqnsib bubunjeqnub di naŋgi awai oqajqa. Dego kere e awai oqa maroqnsim singila na urureqnum. Awai agiende. Kristus Yesus aqa wau na Qotei na e metbimqa e lanj qureq oqsiy dia a ombla so bole gaigai sqai.

¹⁵ E areqalo bole ti sosim anjam endi nengrenyonum. Ninji qudei Qotei aqa kumbra dauryqajqa singila ti unub deqa ninji dego areqalo

bole ti soqniy. Ariya niñgi qudei areqalo bei ejunub kiyo? Degam Qotei na nungo areqalo di olo gereiyetñgwas.

¹⁶ Kumbra bole bole iga ojeqnum qaji di iga singila na ojesqom. Iga uratqasai.

¹⁷ O ijo was, niñgi kalil gaigai ijo kumbra dauryeqniy. Osib tamo ungasari ijo kumbra dauryeqnub qaji nañgi unjroqnsib nañgo kumbra dego dauryeqniy.

¹⁸ Kristus a ñamburbasq di moiyej anjam di tamo gargekoba nañgi na jeuteqnub. E nañgi qa batí gargekoba niñgi saingoqnem. Deqa bini e akam ti olo niñgi saingeqnum.

¹⁹ Tamo nañgi di nañgo segi jejamu qa kumbra qa are qaloqnsib dauryeqnub. Nañgo kumbra di nañgi na gisan qotei bulateqnub. Nañgi batí gaigai mandam qa ingi ingi oqajqa are tulan prugnjreqnu. Osib jemai kumbra yqajqa areboleboleinjreqnu. Deqa mondoj nañgi ñamyuwoq di torei padalqab.

²⁰ Ariya iga lan qure qaji tamo ungasari unum deqa mondoj Tamo Koba Yesus Kristus a lan qureq na mandamq aisim iga eleñqas. Deqa bini iga a qa tarinjoqnsim unum.

²¹ Yesus a singila koba tiunu deqa a na ingi ingi kalil eleñosim aqa segi sorgomq di atim sqas. Aqa singila dena a na gago jejamu bulyetgimqa gago jejamu di Yesus aqa jejamu bulosim so bole gaigai sqas. Gago jejamu di agi bini gulbe ti jaqatiñ ti unu.

4

Niñgi Tamo Koba Yesus qa areboleboleinjgoqneme

1 Deqa ijo was bole, ningi Tamo Koba a beteryosib singila na tigelesoqniy. Agi e nami ningi degsi mern̄gem. E niñgi tulan̄ qalaqalaingeqnum deqa e ningi qa are koba qaleqnum. Osim niñgi qa tulan̄ areboleboleibeqnu. Niñgi segi ijo awai bole bul. E awai di oqajqa waukobaeqnum.

2 Ariya Yuodia Sintike wo, niñgi aiyel Tamo Koba a beteryejunub deqa niñgi aiyel ombla are qujaitosib geregere soqniy.

3 Tamo bei e ombla wauo qaji a dego Filipai di unu. E tamo di minjqai, “O was, ni na uña aiyel nañgi di aqaryainjrim. Nañgi aiyel uña bole. Nañgi aiyel e ombla na Yesus aqa anjam mare mare laqnem. Tamo qudei nañgi Klemen a ti dego e koba na wauoqnam. Nañgo ñam Qotei a ñambile qa buk miliqiñ di neñgrenyej unub.”

4 O ijo was, niñgi batí gaigai Tamo Koba a qa areboleboleinjogneme. E olo mern̄gawai. Niñgi tulan̄ areboleboleinjogneme.

5 Niñgi lawo kumbra dauryoqnbqa tamo kalil nañgi nunjo kumbra di unoqnbab. Sokiñala Tamo Koba a olo b̄qas.

6 Deqa niñgi ingi bei qa areqalo kobaiyaib. Niñgi gaigai nunjo gulbe kalil qa Qotei pailyoqnsib a binjiyoqnsib endegsib minjoqniy, “O Abu, ni na iga aqaryaigoqne.”

7 Niñgi degyoqnbqa Qotei na niñgi are latetñgwas. Osim a na nunjo are miligi ti nuñgo areqalo ti taqatetñgwas. Yimqa niñgi Kristus Yesus beteryosib are lawo sqab. Qotei aqa are lawo di tulan̄ bolequja. Are lawo di aqa utru iga geregere poigwa kerasai.

8 Ariya ijo was, e anjam qujai bei unu. Anjam agiende. Niŋgi kumbra bole ti kumbra tinqtiŋ ti kumbra jiga saiqoji deqa ti kumbra Qotei a tulan̄ areareteqnu qaji deqa ti are qaloqnsib soqniy. Kumbra kalil tamo nanji yeqnab iga unoqnsim binjiyeqnum qaji deqa ti are qaloqnsib soqniy.

9 Od, Qotei aqa anjam kalil e nami niŋgi merŋgeqnam quoqneb qaji di niŋgi dauryosib soqniy. Ijo kumbra kalil e nami nuŋgo ambleq di yeqnam niŋgi unoqneb qaji di dego niŋgi dauryosib soqniy. Yimqa Qotei a niŋgi ti sqas. Agi Qotei a are lawo qa utru.

Filipai Kristen nanji na Pol aqaryaiyeb deqa a nanji qa tulan̄ areboleboleiyej

10 O ijo was, niŋgi bini e olo aqaryaibqajqa are qaleqnub deqa e Tamo Koba a qa tulan̄ areboleboleibeqnu. Bole, nami niŋgi e qa are qaloqneb ariya bati di niŋgi e aqaryaibqa gam saiqoji.

11 E ingi ingi qa truqueqnum e deqa are qalo-siaeqnum. Niŋgi na e aqaryaibqajqa e deqa are qalsim anjam endi merr̄gosai. E are lawo sqajqa kumbra qalieonum deqa gulbe kiye ijoq di brantqas di unŋgum, e ulaqasai.

12 E ingi saiqoji sqai kiyo e ingi koba ti sqai kiyo di unŋgum, e are lawo sqai. E are lawo sqajqa kumbra qalieonum deqa e ingi kere sqas kiyo e mambqas kiyo e ingi koba ti sqai kiyo e ingi qa truquoqñqai kiyo di unŋgum, e are lawo sqai. Gulbe kiye ijoq di brantqas di unŋgum, e are lawo sqai.

13 Kristus a segi na e singilatbeqnu deqa e kumbra kalil yqa kere.

14 E gulbe ti sonamqa niŋgi e beterbosib silali qa aqaryaiboqneb di niŋgi keretoqneb.

15 O Filipai tamo uŋgasari, niŋgi qalie, e nami Yesus aqa anjam bole palontqajqa wau utru atsim Masedonia sawa uratosim walweleqnamqa niŋgi segi e qa are qaloqnsib silali qa aqaryaiboqneb. Kristen qudei naŋgi e silali qa aqaryaibosaioqneb.

16 Agi e Tesalonaika qureq di sonamqa niŋgi e silali qa aqaryaiboqneb.

17 Niŋgi olo e silali eбqajqa e deqa are qalo-saieqnum. Niŋgi kumbra bole dauryibqa Qotei na kamba niŋgi awai bole enqwajqa e deqa are qaleqnum.

18 E silali iŋgi iŋgi kere unu. E iŋgi bei qa truqu-osai. Di kiyaqa? Niŋgi na silali Epafroditus yeb a na osi bosiq ebej. Niŋgi silali qa e aqaryaibeb deqa niŋgi Qotei atraiyobuleb. Atraiyo iŋgi di quleq bole ti. Qotei a atraiyo iŋgi deqa tulan areboleboleiyeqnu.

19 Qotei a Kristus Yesus aqa ñam na iŋgi tulan bole bole iga egoqnqas. Deqa niŋgi iŋgi bei qa truquoqnibqa a na enqoqnimqa niŋgi tulan kere na sqab.

20 Qotei a gago Abu. A segi Qotei bole. Deqa iga batı gaigai aqa ñam soqtoqnqom. Bole.

Pol a Filipai Kristen naŋgi kaiyeinjrej

21 Niŋgi Kristus Yesus aqa tamo uŋgasari unub. E na niŋgi kalil kaiyeinjgonum. Kristen was e koba na endi unum qaji naŋgi na dego niŋgi kaiyeinjgonub.

22 Qotei aqa tamo uŋgasari kalil naŋgi na ningi kaiyeinjgonub. Kristen tamo uŋgasari Mandor

Sisar aqa talq di waueqnub qaji naŋgi dego ninjgi kaiyeingonub.

²³ Tamo Koba Yesus Kristus a ninjgi qa are boleiyosim nuŋgo qununj geregere taqateme. Bole.

**Yesus Aqa Anjam Bole 2000
The New Testament in the Anjam language of Papua
New Guinea, 2000 edition
Nupela Testamen long tokples Anjam long Niugini,
2000**

Copyright © 2000 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Anjam

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2001-01-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 31 Aug 2023

6bd977a8-0139-583b-a367-c04faf6223cc